

Per Karsten Wahl

Saksbehandlar, innvalstelefon

Johannes Anonby, 5764 3125

Osen Naturreservat – Sunnfjord kommune – tillatelse til reparasjon av fiskemur i elva under Osfossen

---

Per Karsten Wahl, som eier av fiskeretter, får tillatelse til reparasjon av eksisterende fiskemur under Osfossen i Osen naturreservat ved utløpet av Gaula i Sunnfjord kommune.

Vi viser til søknad fra deg 4.3.2022 om reparasjon av fiskemur under Osfossen i Osen naturreservat. Med tanke på at arbeidet er avhengig å gjøres på lav vintervannføring, beklager vi at vi ikke har svart før.

Søknaden

Per Karsten Wahl er eier av fiskeretter som er utskilt fra Osen gard som eget bruksnummer, 194/2, og som bl.a. omfatter fiske under Osfossen.

For å lette fisket har det fra gammelt av vært en steinmur langs bredden og delvis ut i vassdraget, nedunder Osfossen. Muren har vært utvidet og utbedret flere ganger, senest på 1980-tallet. Gjennom årene har murens fundamenter enten vist seg svake eller blitt vasket delvis vekk.

Tiltaket det søkes om innebærer ingen ut- eller påbygging av muren, men omstabling av stein, og – for noen strekninger – bedre fundamentering i form av nedgraving og legging av ny bunnstein. Murens høyde og bredde skal søkes beholdt så langt som mulig. Det skal ikke brukes sement eller bolter i muringen, men det er delvis et betongdekke på toppen i dag, og søker signaliserer at det senere er aktuelt å reetablere et sementdekke (med høyde ca. 10 cm) som antas å ikke være søknadspiktig. All omstabling skal gjøres med gravemaskin. Gravemaskinen antas i hovedsak å gjøre arbeidet fra landsiden, men kan måtte kjøres ut i elva. Utførende entreprenør vil være Joar Berg, 6815 Bygstad. Murens utstrekning er vist på kartskitse som fulgte med søknaden. Søkeren har der også tegnet inn omtrent hvilke strekninger det skal gjøres utbedringsarbeid på. Dette er mer nøyaktig oppgitt i form av koordinatene som fulgte søknaden, og som også er gjengitt på neste side:

Tiltaksområde A (fra vest mot øst)

Fra N: 6808124 Ø: 322508

Til N: 6808114 Ø: 322541 (like øst for den mest markante knekken på muren)

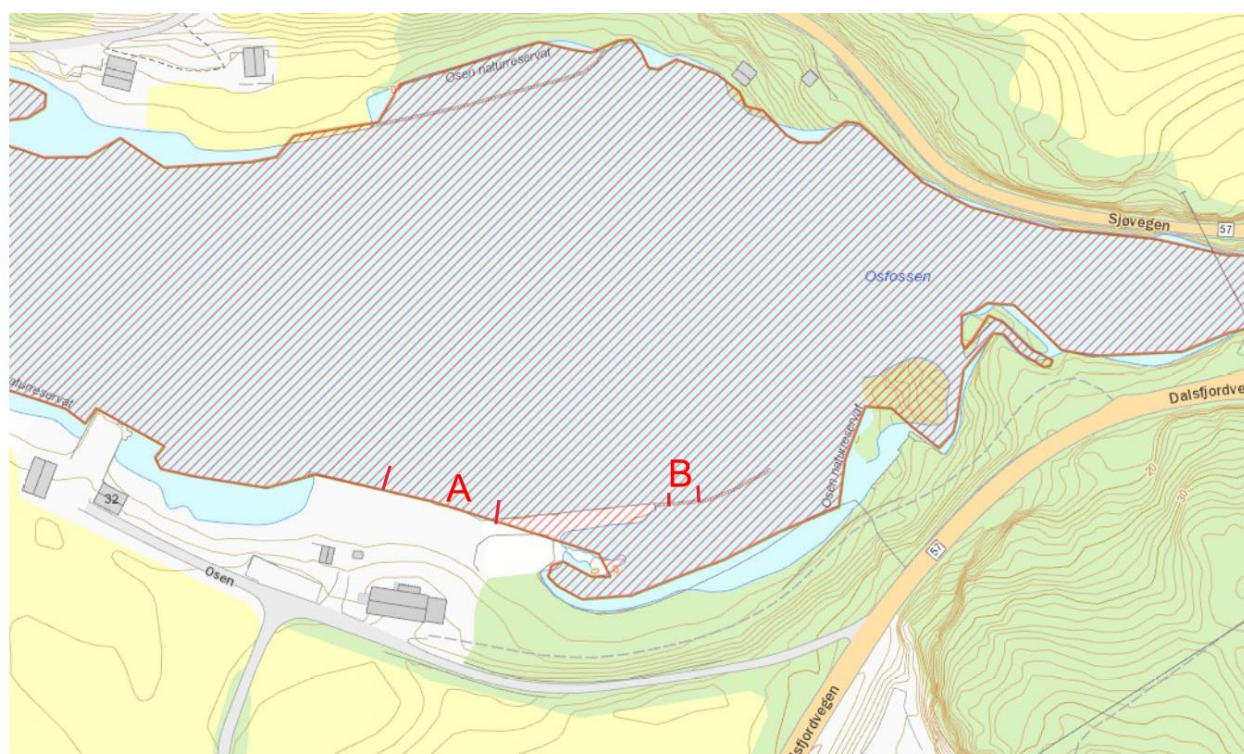
Tiltaksområde B (fra vest mot øst)

Fra N: 6808119 Ø: 322587

Til N: 6808119 Ø: 322598

Søkeren opplyser også at kartskissen ikke gjengir helt rett den terrengstøtten som er bak (sør for) muren, og at oppfyllingen bak muren i hele tiltaksområde B er større enn det som vises på kartet.

Arbeidene må tilpasses vannstanden i elva, og kan normalt bare utføres på laveste vintervannføring. Det vil normalt si i løpet av mars og april.

<https://www.fylkesatlas.no>

1/1

Hjemmelsgrunnlag

Formålet med Osen naturreservat, slik det er formulert i pkt. III i verneforskriften av 19.12.1997, er «å ta vare på eit våtmarksområde med naturleg tilhøyrande vegetasjon og dyreliv, særleg med omsyn til dei mange funksjonane området har for våtmarksfugl, deltaområdet som naturtype og dei botaniske verneinteressene knytt til undervassengene av plantearten stilkvasshår».

All vegetasjon i vann og på land er fredet mot alle former for skade og ødeleggelse, og innføring av nye arter er forbudt (jfr. pkt. IV.1 i verneforskriften). Videre sier pkt. IV.3 at: «Det må ikkje setjast i verk tiltak som kan endre dei naturgjevne tilhøva, som t.d. oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar, opplag av båtar, parkering av campingvogner o.l., framføring av nye luftleidningar, jordkablar og kloakkleidningar, bygging av vegar, drenering og anna form for tørrlegging, uttak, oppfylling,

planering og lagring av masse, ny utføring av kloakk eller annen tilførsel av konsentrerte ureiningar, tømning av avfall, gjødsling og bruk av kjemiske middel. Opplistinga er ikkje fullstendig».

Nyfundamentering og reparasjon av fiskemuren er et tiltak som ikke er nevnt under unntakene eller dispensasjonshjemlene i forskriften. Tiltaket må derfor vurderes etter de generelle dispensasjonshjemlene i naturmangfoldloven § 48. 1. ledd. Der heter det at «*Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig ...*».

Som alle tiltak som vedkommer naturmangfoldet, må det også vurderes etter naturmangfoldloven § 8-12 (jf. §7).

Vår vurdering

De mest aktuelle negative virkningene på naturmangfoldet å vurdere i denne saken vil være selve forstyrrelsen av elvebunnen og livet der, påvirkning på pusleplantesamfunnene på gruntområdene i reservatet, forstyrrelse av fugl, og fare for at fremmede arter kan følge med gravemaskinen. I et naturreservat er det også et mål å unngå nye fremmedlegemer eller kunstige stoffer. I så måte bør man så langt mulig unngå å tilføre ny stein utenfra, eller å bruke sement/betong på toppen av muren.

Ut fra den kunnskapen vi har i dag (jf. naturmangfoldloven § 8) er ikke forstyrrelse av fugl noe vesentlig problem, siden våtmarksfuglene i dette naturreservatet i liten grad bruker elva eller blir påvirket av arbeid som måtte pågå der. Det er heller ikke i elva at stilkvasshår, eller andre spesielle plantearter, lever. I bakkant av fiskemuren har det imidlertid dannet seg en bakevje med mer stillestående vann enn i elva utenfor, og i slike områder utvikler det seg gjerne mer artsrike habitater med et helt annet og rikere artsutvalg enn i den striere delen av elva. Bunndyr og planter på elvebunnen og langs elvekanten vil kunne bli skadet i selve området der arbeidet gjøres. Selv om dette gjelder et lite areal, vil det for bakevja ved område B likevel kunne ta lang tid å rekolonisere og gjenskape naturtypen dersom den blir utsatt for omfattende skader.

Selve gravingen vil ventelig føre til at noe løsmasser vil bli tatt av strømmen og ført ut i Dalsfjorden. Ettersom gravingen i stor grad vil skje i områder med lite finmasser, vil denne tilførselen trolig bli så liten at den ikke utgjør noen fare, verken for deltaområdet som naturtype eller for at pusleplantesamfunnene på gruntområdene i estuaret skal bli begravet. I bakevja innenfor område B vil det derimot trolig ligge en del finmasser, og både for å unngå å røre opp i disse og for å unngå skade på den spesielle naturtypen i dette området må man så langt det er praktisk mulig unngå kjøring og graving i området på sørsiden av fiskemuren ved område B.

Faren for tilførsel av fremmede arter i forbindelse med denne typen arbeid kan langt på veg elimineres ved å ta de rette forholdsreglene, slik vi setter vilkår om. Selv om delta og estuar er naturtyper som har blitt sterkt redusert i areal og funksjon gjennom menneskelig påvirkning over lang tid (jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning), vil tiltaket ikke utgjøre noen merbelastning, og heller ikke risiko for vesentlig skade på naturmangfold (jf. § 9 om føre-var-prinsippet).

Tiltaket er lite, og vil i stor grad skje fra land, og vi vurderer at tiltaket ikke vil ha nevneverdige negative konsekvenser for anadrom fisk. Reparasjon av eksisterende fiskemur vil heller ikke øke eller forskyve fangsten i vassdraget, og vi vurderer derfor at det ikke er nødvendig med løyve etter

forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Tiltaket vil ikke føre til redusert miljøtilstand etter vannforskriften.

Tiltaket samsvarer godt med prinsippet i naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker. Det strider ikke mot verneformålet, og kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Avgjørelse

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 gir Statsforvalteren med dette tillatelse til å reparere fiskemuren under Osfossen slik det er søkt om. Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

1. Det skal tilstrebes å ikke gjøre større inngrep i elvebunn og strandkant enn det som trengs for vellykket reparasjon av fiskemuren. Kjøring i bakevja innenfor område B skal bare skje dersom det er strengt nødvendig, og da bare inntil muren. Det skal ikke lagres masser sør for fiskemuren ved område B.
2. For å unngå fare for spredning av fremmede arter som kan true naturmiljøet, skal gravemaskinkjørereren kontrollere at belter – og andre deler av maskinen der jord eller plantedeler kan sitte igjen etter tidligere oppdrag eller transport – er tilstrekkelig rengjort.
3. Muren skal bestå utelukkende av naturstein, altså uten sement eller bolter.
4. Eksisterende steiner skal gjenbrukes så langt de er egnet til det, eller så langt det kan gjøres uten å forårsake større inngrep i form av uønsket kjøring eller graving i elvebunnen. Nye steiner utenfra kan brukes i den grad det er nødvendig for å oppnå ønsket kvalitet på muren, eller i tilfelle der gjenbruk ville kreve mer kjøring og inngrep i elvebunnen.
5. Eventuelle rester av sement eller betong som måtte oppdages under arbeidet skal fjernes så sant dette kan gjøres uten å etterlate sår i bunnmiljøet.
6. Dersom søkeren mener det er behov for et topplag av sement eller betong, skal det drøftes med Statsforvalteren, som må godkjenne dette først.
7. Statens Naturoppsyn v/Einar Vereide (tlf. 922 87 986, Einar.Vereide@miljodir.no) skal ha melding når arbeidet begynner.
8. Det skal sendes en kortfattet rapport til Statsforvalteren når arbeidet er gjort.
9. Denne tillatelsen gjelder året 2022. Skulle tiltaket av ulike grunner bli utsatt så det ikke kan gjøres i år, vil Statsforvalteren vurdere om det har kommet nye momenter som bør fanges opp i en fornyet tillatelse.

Klagerett m.m.

Denne avgjørelsen kan klages inn for Miljødirektoratet av parter i saken eller andre som har rettslig klageinteresse. Eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren, som også kan gi nærmere opplysninger om klagerett og rett til å se saksdokumenter.

Med hilsen

Tore Larsen
seniorrådgjevar

Johannes Anonby
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)	Naustdalsvegen 1B	6800	FØRDE
REGION VEST			
SUNNFJORD KOMMUNE	Postboks 338	6802	FØRDE
Ole Magnus Mo	Osen 18	6977	BYGSTAD
SNO v/Einar Vereide			
Gry Walle			